

Vergaderjaar 2023–2024

29 279

Rechtsstaat en Rechtsorde

Nr. 855

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID EN VOOR RECHTSBESCHERMING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 juni 2024

Ieder jaar ontvangt uw Kamer de factsheet Strafrechtketenmonitor waarin de kwantitatieve gegevens over de prestaties van de strafrechtketen over het afgelopen jaar zijn opgenomen. Bijgevoegd treft u de factsheet Strafrechtketenmonitor aan over het jaar 2023, met hierin de voorraden en doorlooptijden van strafzaken.

De cijfers over 2023

Uit de factsheet strafrechtketenmonitor blijkt dat, in vergelijking met 2022, het aantal geregistreerde misdrijven en overtredingen in 2023 nagenoeg gelijk is gebleven. Ook het aandeel online criminaliteit (online fraude en/of horizontale fraude of computercriminaliteit) is, net als in 2022, 10%.

Zowel voor misdrijven als voor overtredingen is het totale aantal inhoudelijke beslissingen in de strafrechtketen gestegen. Het gaat hier om de inhoudelijke beslissing ter afdoening van een zaak, genomen door de opsporingsinstanties, het OM, en de rechter.

De uitstroom van misdrijfzaken vanuit het OM is in 2023 met 4% gestegen, bij overtredingszaken is de uitstroom met 19% gestegen. Dit komt onder andere doordat er in 2023 weer meer zaken zijn behandeld na verzet of een niet geslaagde tenuitvoerlegging. Het aandeel zaken dat vroegtijdig is beëindigd is in 2023 gestegen naar 14%. Dit is een stijging ten opzichte van 2022. Toen werd nog 10% van de zaken vroegtijdig beëindigd. Dit heeft te maken met het verruimen van het selectiviteitskader.

Bij de Rechtspraak is het aantal vonnissen in misdrijfzaken in eerste aanleg met 6% gestegen, bij overtredingen is in het aantal uitspraken een lichte daling te zien.

Voor de tenuitvoerlegging geldt dat de bezetting in zowel het gevangeniswezen, in de justitiële jeugdinrichtingen, als in de tbs-klinieken, in 2023 is

gestegen. Als gevolg van de opnamebeperkingen door het personeels-tekort bij de Dienst Justitiële Inrichtingen is de voorraad zelfmelders met 70% gestegen ten opzichte van 2022.

Bij het CJIB is het aantal behandelde financiële sancties met 25% gestegen als gevolg van een verhoogde uitstroom van OM-straftbeslissingen met een geldboete.

Bij 3RO (reclassering) is sprake van een lichte daling van het aantal uitgestroomde taakstraffen en toezichten. Bij de Raad voor de Kinderbescherming is het aantal uitgevoerde taakstraffen door minderjarige verdachten met 21% aanmerkelijk gestegen. Ook het aantal Halt-afdoeningen is in 2023, na een dip in 2022, gestegen.

Tot slot is bij Slachtofferhulp Nederland sprake van een stijging van 20% van het aantal meldingen en is bij de Raad voor Rechtsbijstand een flinke stijging van 25% van het aantal ambtshalve toevoegingen.

De cijfers laten zien dat er geen grote wijzigingen zijn in de doorlooptijden bij verschillende geprioriteerde zaakstromen zoals jeugd, ernstige verkeersmisdrijven en ernstige zedenmisdrijven. Bij een aantal zaakstromen zijn er (lichte) verbeteringen te zien, zoals bijvoorbeeld in hoger beroep. In 2023 werd 75% van de zaken binnen vier maanden ingezonden, in 2022 was dat nog 66%.

Tot slot

Samen met de organisaties in de strafrechtketen zetten wij stevig in op een verder terugdringen van de voorraden en de doorlooptijden van strafzaken. Naar aanleiding van onze brief van 29 januari 2024 over de uitvoering van de motie Ellian c.s. (Kamerstuk 29 279, nr. 805) zijn we momenteel samen met de ketenorganisaties bezig om de daarin aangekondigde maatregelen om de voorraden en doorlooptijden terug te dringen, in gang te zetten.¹ In die brief hadden wij toegezegd uw Kamer voor het aanstaande zomerreces over de voortgang te informeren. Gelet op het aanstaande aantreden van het nieuwe kabinet zal uw Kamer na het zomerreces door de nieuwe bewindspersonen nader worden geïnformeerd over de voortgang van de aangekondigde maatregelen.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D. Yeşilgöz-Zegerius

De Minister voor Rechtsbescherming,
F.M. Weerwind

¹ Tweede Kamer, 2023–2024, 29 279, nr. 836.